

[Ministeren for Landbrug og Fiskeri.]

$\frac{1}{10}$ aarlig, foreslaas forrentet med 4 pCt., og efter 5 Aars Afdragsfrihed afdrages de i 25 Aar med $\frac{1}{25}$ aarlig.

Som noget helt nyt foreslaas det, at der kan oprettes fælles Indkøbsforetagender for hele Landet, og til saadanne fælles Indkøbsforetagender kan der af de 10 Mill. Kr. udlaanes $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. for 5 Aar ad Gangen. Der skal dog til Sikkerhed for disse Udlaan, hvor der ikke kræves Garantiummer eller Reservefond, af De samvirkende danske Husmandsforeninger stilles Garanti for 20 pCt. af Laanet.

Idet jeg ellers i øvrigt henviser til de udførlige Bemærkninger, skal jeg anbefale ogsaa dette Forslag til en velvillig og hurtig Behandling her i Tinget.

Det sidste Forslag er *Forslag til Lov om Tillæg til Lov Nr. 97 af 31. Marts 1928 om Driftslaaneforeninger for Ejere og Brugere af Landejendomme, jfr. Lov Nr. 283 af 3. December 1928.*

Ved denne Lov blev der af Statskassen udlaant 12 Mill. Kr. mod solidarisk Ansvar for disse Foreninger. Det har nu vist sig gennem Aarene, at der gennem disse Udlaan er tabt op imod et Par Millioner Kroner. Ganske vist er disse Beløb jo ikke tabt formelt for Statskassen, idet de tilbageblevne Medlemmer i Foreningerne hæfter med solidarisk Ansvar for disse Tab, der er paaført ved, at Landmænd er døde eller gaaet fallit eller paa anden Maade er unddraget fra Ansvar. Paa Grund af de vanskelige Forhold, vi har oplevet i de senere Aar, og fordi det solidariske Ansvar her sikkert er større, end man har gjort sig klart, da man gik ind i det i sin Tid, har Staten ikke gjort det solidariske Ansvar effektivt i saa stort Omfang, som den havde Ret til i Henhold til Loven, der siger, at Laanene hviler paa det solidariske Ansvar, og at Staten maa opkræve de Beløb, der er tabt paa enkelte Medlemmer eller en Række Medlemmer, hos de andre Medlemmer. Ved Forhandling med Folk, der er interesse-rede i det Arbejde, der er udført, er man blevet klar over, at det vilde betyde Ruin for mange af dem, der er tilbage. Det er sikkert saaledes, at de fleste af dem, der er tilbage, meget vel kan betale det, de selv skylder, og at det solidariske Ansvar for disse Medlemmer indbyrdes meget vel kan opretholdes, men skal de betale de op imod et Par Millioner Kroner, der er tabt paa andre Medlemmer, er det umuligt for dem at klare Forpligtelserne.

Loven indeholder jo ingen Bemyndigelse til Afskrivning af disse Beløb, og der

er derfor mange, der, dels af Hensyn til den Uro og den Usikkerhed, det betyder for dem, der er tilbage, og dels af Hensyn til at Staten bør have det, den kan faa med Rimelighed, men heller ikke mere, har rettet Anmodning til Ministeriet, om man ikke kunde finde en Ordning, hvorved der blev betalt, hvad der med Rimelighed kunde betales, og hvorved Ministeriet fik Ret til paa en eller anden Maade at afskrive de Beløb, hvis Betaling vilde medføre Ruin for saa mange. Der er ingen Tvivl om, at mange af dem, der er tilbage, er ikke mindre dygtige end de, der er gaaet fra Ejendommene, og de vil derfor føle det som meget haardt, hvis de skal betale, ikke alene deres eget Laan, men ogsaa de Laan, de andre ikke har kunnet betale, selv om de i sin Tid er indgaaet paa en saadan Forpligtelse. Vi har drøftet dette, navnlig inden for Landbrugs- og Finansministeriet, og er blevet enige om, at det vil være rimeligt at imødekomme disse Ønsker om en Lettelse paa dette Omraade, og det foreslaas da her, at man paa tre forskellige Maader kan bidrage til en saadan Lettelse.

For det første bemyndiges Landbrugsministeren til i Samraad med Finansministeren og efter Forhandling med de enkelte Driftslaaneforeninger, der er oprettet i Henhold til denne Lov, at lade afskrive helt eller delvis Erhvervenes Laanefonds Tab paa nævnte Foreninger opstaaet før 1. Januar 1939 inden for et Beløb af i alt 1,5 Mill. Kr.

Dernæst foreslaas det i § 2, at den Afdragstid, som disse Laan har, 10 Aar, forlænges til 20 Aar, saaledes at der bliver større Mulighed for at betale det, man er skyldig, for de Medlemmer, der er tilbage, og for det tredie, at man, hvor der er saa stor Opløsning af en Forening, saa man faktisk kan sige, at der ikke er meget solidarisk Ansvar tilbage, maaske slet intet, i saadanne enkelte Tilfælde helt kan ophæve det Ansvar og lade den enkelte Landmand træde i direkte Debitorforhold til Fonden ved Forskrivninger med Pant i deres faste Ejendomme eller i Løsøre, Transport paa Mælkepenge, Kaution eller anden Sikkerhed.

Hvis man gennemfører disse Bestemmelser, tror jeg, at mange Landmænd, der er kommet i Vanskeligheder ikke paa Grund af deres egne Dispositioner, ud over det at de er gaaet ind i et solidarisk Ansvar, vil føle sig mere trygge i Fremtiden, og jeg tror ikke, at Tabene for Staten vil blive nævneværdig større, end hvis man holdt sig Lovens Ord efterrettelig og gjorde det solidariske Ansvar gældende. Jeg tror, at